

Dnr: Ju2024/01121

Justitiedepartementet

justitiedepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Remissyttrande - SOU 2024:31

Bevakningsbranschen har tagit del av Slutbetänkande av 2022 års vapenutredning, SOU 2024:31 och inkommer här med ett gemensamt remissyttrande.

Bevakningsbranschen utgörs av Svenska Transportarbetareförbundet, Säkerhetsföretagen Almega samt Bevakningsbranschens Yrkes- och Arbetsmiljönämnd (BYA). Dessa parter företräder de 200 st. auktoriserade bevakningsföretag som omfattas av branschens kollektivavtal. Dessa företag har sammanlagt cirka 25.000 medarbetare som tillsammans utför cirka 99 procent av den bevakning i Sverige som sker yrkesmässigt för annans räkning.

Yttrande

1. Parterna tillstyrker utredningens förslag till:

1.1 Vapenlag (2025:00), 5 kap. 11 §, 16§ med innebörd att ett auktoriserat bevakningsföretag får ges tillstånd att inneha skjutvapen endast om företaget har en godkänd vapenföreståndare och att grunden är krav på laglydnad och lämplighet samt att prövning också ska ske av fysiska personer som har ett betydande inflytande över ett bevakningsföretag som innehar skjutvapen.

Vidare tillstyrks att det ska inte längre gälla något krav på synnerliga skäl för att ett bevakningsföretag ska få ges tillstånd att inneha helautomatiska vapen eller enhandsvapen och att tillstånd för ett bevakningsföretag att inneha skjutvapen ska baseras på ett behov av skjutvapen för att utföra ett bevakningsuppdrag.

1.2 Vapenlag (2025:00), 5 kap. 12 § med innebörd att ett auktoriserat bevakningsföretag får ges tillstånd att inneha skjutvapen för utlåning till bevakningspersonal endast om bevakningsföretaget för bevakningsuppdrag har ett behov av skjutvapnet som inte kan tillgodoses på något annat sätt.

1.2.1 Att de tillåtna ändamålen i vapenlagen utvidgas genom att bevakningsföretag enligt Vapenlag (2025:00), 5 kap. 14 §, andra stycket med innebörd att ett auktoriserat bevakningsföretag får ges tillstånd att inneha skjutvapen för utbildning av sådan bevakningspersonal som kan få beväpnas med skjutvapen, om vapnet behövs för utbildningsändamål. Parterna avstyrker dock den del av bestämmelsen som tar bort möjlighet att inneha helautomatiska vapen för utbildningsändamål, se punkt 2.1 i detta yttrande.

1.3 Vidare tillstyrker parterna att ett auktoriserat bevakningsföretag enligt Vapenlag (2025:00), 9 kap. 12 § i samband med bevakningsuppdrag som kräver bevapning får låna ut skjutvapen till företagets bevakningspersonal. Parterna tillstyrker särskilt att terminologin väktare ändras till bevakningspersonal och tillstyrker också att begreppet bevakningslånetillstånd införs.

1.4 Att de tillåtna ändamålen i vapenlagen utvidgas genom att auktoriserade bevakningsföretag enligt Vapenlag (2025:00), 5 kap. 13 §, ska kunna få tillstånd att inneha startvapen för träning av hundar som ska användas vid bevakningsuppdrag.

1.5 Att vapenföreståndaren Vapenlag (2025:00), 5 kap. 17 §, ska utöva kontroll över bevakningsföretagets innehav av skjutvapen, ammunition och ljuddämpare och över att föremålen förvaras riktigt.

1.5.1 Att vapenföreståndare som är förhindrad att ansvara för föremålen enligt 5 kap. 17 § andra stycket får sätta en ersättare i sitt ställe.

Av det skäl att verksamhet och föremål som vapenföreståndare ansvarar för att kontrollera vanligtvis sker samtidigt och är lokaliserade på olika platser i landet anser parterna att det är av vikt att vapenföreståndare ges möjlighet att utse en eller flera ersättare i sitt ställe.

Parterna föreslår att 5 kap. 17 § första stycket ändras till följande lydelse:

Om vapenföreståndaren är förhindrad att ansvara för föremålen, får han eller hon sätta en eller flera ersättare i sitt ställe.

1.5.2 Att vapenföreståndaren enligt 5 kap. 17 § får ge en fysisk person (vapenhanterare) i uppdrag att inom ramen för verksamheten självständigt hantera skjutvapen, ammunition, ljuddämpare och vapenmagasin för ett bevakningsföretags räkning.

1.6 Att bestämmelser om behov av tårgasanordningar eller andra till verkan och ändamål jämförliga anordningar ändras i 4 kap. 15 § i vapenförordningen så att ett bevakningsföretag tillåts inneha sådana föremål för utlåning till eller utbildning av bevakningspersonal.

2. Parterna avstyrker utredningens förslag att:

2.1 Ett auktoriserat bevakningsföretag enligt Vapenlag (2025:00), 5 kap. 14 § andra stycket inte ska få ges tillstånd att inneha helautomatiska vapen för utbildningsändamål.

Utredningen anför på sidan 560 att "Bevakningspersonal får i princip inte beväpnas med helautomatiska vapen. Utbildningsbehovet beträffande sådana vapen är därför begränsat. I de sällsynta fall där det finns behov av utbildning med sådana vapen kan innehavstillstånd ges till en enskild befattningshavare hos bevakningsföretaget".

Parterna delar inte utredningens bedömning att utbildningsbehovet beträffande helautomatiska vapen är så begränsat att det bara finns behov av utbildning i sällsynta fall.

Parterna anför att kraven på skyddsnivå har höjts på många av landets skyddsobjekt mot bakgrund av det försämrade säkerhetsläget. I de fall Polismyndigheten bedömt ett skyddsobjekt vara särskilt känsligt för rikets säkerhet och att en konkret hotbild föreligger, förekommer det i högre omfattning än vad utredningen anför att Polismyndigheten med stöd av 5 kap. 10 § i Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om skyddsvakter; PMFS 2017:9, FAP 694-1 beslutat om att förstärkt vapenkapacitet är nödvändig för att utföra bevakningsuppgifter vid sådant skyddsobjekt.

Utbildning i hantering av förstärkningsvapen utförs i förekommande fall av auktoriserade bevakningsföretag (utbildningsföretag) och sker enligt samma bestämmelse efter samråd med Polismyndigheten.

Behovet av utbildning i hantering av förstärkningsvapen bedöms vara av sådan omfattning att det är nödvändigt att auktoriserade bevakningsföretag även fortsättningsvis ska tillåtas att inneha helautomatiska vapen för utbildning av bevakningspersonal. Mot denna bakgrund anser parterna att det är av vikt att det i vapenlagen införs en bestämmelse som tillåter att ett auktoriserat bevakningsföretag vid behov ska ges tillstånd att inneha helautomatiska vapen för utbildningsändamål.

Stockholm 2024-10-10

Svenska Transportarbetareförbundet

Säkerhetsföretagen, Almega

Magnus Thelander
Central Ombudsman

Joachim Källsholm
Ordförande

Bevakningsbranschens Yrkes- och Arbetsmiljönämnd

Martin Bjurhem
Vd